

191. sz. Ajánlás

az anyaság védelméről szóló 1952. évi ajánlás felülvizsgálatáról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 2000. május 30-án nyolcvannyolcadik ülészakára ült össze,

Miután úgy határozott, hogy elfogad különböző javaslatokat az anyaság védelmével kapcsolatban - amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt -, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat az anyaság védelméről szóló 2000. évi Egyezmény (a továbbiakban: az Egyezmény) mellékletét képező Ajánlás formájában adja közre,

a mai napon, 2000. június 15-én elfogadja az alábbi Ajánlást, amely „Az anyaság védelméről szóló 2000. évi Ajánlás” néven idézhető.

SZÜLÉSI SZABADSÁG

1. (1) A tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy az Egyezmény 4. cikkében említett szülési szabadságot kiterjesszék legalább 18 hétre.

(2) Rendelkezni kell a szülési szabadság meghosszabbításáról ikerszülés esetén.

(3) A lehetséges mértékben intézkedni kell annak érdekében, hogy a nőnek jogában álljon szabadon megválasztania azt az időpontot, amikor szülési szabadsága nem kötelező részét kiveszi, akár a szülés előtt, akár utána.

ELLÁTÁSOK

2. Ha megoldható, a munkaadók és a munkavállalók érdekképviselői szervezeteivel való konzultációt követően annak a pénzügyi ellátásnak az összegét, amelyre a nő az Egyezmény 4. és 5. cikkében említett szabadság folyamán jogosult, fel kell emelni a nő korábbi keresetének vagy a ellátás kiszámításánál figyelembe vett keresetek teljes összegére.

3. Az Egyezmény 6. cikkének 7. bekezdése által elrendelt orvosi segélynek lehetőleg tartalmaznia kell a következőket:

általános vagy szakorvosi gondozás orvosi rendelőben, otthon vagy kórházban vagy egyéb orvosi létesítményben;

- (a) szülési gondozás képesített szülész vagy egyéb anyasági szolgálat által otthon vagy kórházban vagy egyéb orvosi létesítményben;
- (b) kórházban vagy egyéb orvosi létesítményben tartás;
- (c) bármely szükséges gyógyszer- vagy orvosi ellátás, vizsgálat és teszt, amelyet az orvos vagy egyéb képzett személy előír, és

- (d) fogászati és sebészeti gondozás.

A ELLÁTÁSOK FINANSZÍROZÁSA

4. Nemre való megkülönböztetés nélkül az összes foglalkoztatott nőre és férfira vonatkozóan kell beszélni minden, a szülési ellátást nyújtó kötelező társadalombiztosításba fizetendő hozzájárulást és minden a munkabéren alapuló adót, amelyet ilyen ellátás nyújtása céljából szednek be.

A MUNKAVISZONY VÉDELME ÉS A MEGKÜLÖNBÖZTETÉS TILALMA

5. A nőnek meg kell adni a jogot, hogy az Egyezmény 5. cikke által említett szabadsága lejártával visszatérjen korábbi munkakörébe, vagy egy azzal egyenértékű, ugyanolyan szinten fizetett állásba. Az Egyezmény 4. és 5. cikkében említett szabadság időszakát a nő jogainak meghatározása tekintetében szolgálati időnek kell tekinteni.

AZ EGÉSZSÉG VÉDELME

6. (1) A tagállamoknak intézkedniük kell bármely, a terhes vagy szoptató anya és gyermeke biztonságára és egészségére nézve veszélyt jelentő kockázat értékelésének biztosítása érdekében. A kérdéses értékelés eredményeit hozzáférhetővé kell tenni az érdekelt nő számára.

(2) Az Egyezmény 3. cikkében említett helyzetek bármelyikében, vagy ha a fenti (1) albekezdés szerint jelentős kockázatot azonosítottak, intézkedni kell annak érdekében, hogy megfelelő esetben orvosi bizonyítvány alapján alternatív munkát biztosítsanak, a következő formákban:

- (a) a kockázat kiiktatása;
- (b) a nő munkafeltételeinek módosítása;
- (c) áthelyezés egyéb posztra, fizetés-veszteség nélkül, ha a fenti módosítás nem kivitelezhető, vagy
- (d) fizetett szabadság, a nemzeti jogszabályoknak vagy gyakorlatnak megfelelően, ha a fenti áthelyezés nem megvalósítható.

(3) A (2) albekezdésben említett intézkedéseket különösen a következők esetében kell meghozni:

nehéz munka, amely terhek kézi emelésével, cipelésével, tolásával vagy húzásával jár;

- (a) olyan munka, amelynek során szaporodás-egészségügyi kockázatot jelentő biológiai, vegyi vagy fizikai hatóanyagoknak van kitéve az illető;
- (b) különleges egyensúlyt igénylő munka;
- (c) olyan munka, amely fizikai megterhelést jelent, mivel hosszabb időn át kell állni vagy ülni, vagy szélsőséges hőmérsékleteknek vagy rezgésnek van kitéve a munkavégző.

(4) A terhes vagy szoptató anya nem kötelezhető éjjeli munkavégzésre, ha az orvosi bizonyítvány kimondja, hogy az ilyen munka összeegyeztethetetlen a terhességével vagy a szoptatással.

(5) Fenn kell tartani a nő jogát ahhoz, hogy visszatérjen a munkájához vagy egy ezzel egyenértékű munkához, amint ez biztonságos számára.

(6) Engedélyezni kell, hogy a nő elhagyhassa munkahelyét – ha szükséges, a munkaadó értesítését követően –, a terhességgel kapcsolatos orvosi vizsgálatok elvégzése céljából.

SZOPTATÓ ANYÁK

7. A nemzeti jogszabályok vagy gyakorlat által meghatározott orvosi igazolás bemutatását követően a szoptatási munkamegszakítások gyakoriságát és időtartamát a konkrét igényekhez kell igazítani.

8. Ha megoldható, az érintett munkaadó és nő beleegyezésével lehetővé kell tenni a napi szoptatási munkamegszakításokra adott idő összeadását úgy, hogy ez munkaidő-csökkentést tegyen lehetővé a munkanap elején vagy végén.

9. Ha megoldható, intézkedni kell megfelelő higiéniai feltételeket biztosító szoptatási hely létesítéséről a munkahelyen vagy annak közelében.

KAPCSOLÓDÓ SZABADSÁG-FAJTÁK

10. (1) Ha az anya a születés utáni szabadság ideje alatt elhalálozna, a gyermek munkaviszonyban álló apjának jogot kell biztosítani a szülés utáni szülési szabadság le nem járt részének megfelelő időtartamú szabadság kivételére.

(2) Ha az anya a szülést követően és a szülés utáni szabadság lejártát megelőzően megbetegszik vagy kórházba kerül, és nem tudja ellátni a gyermeket, a gyermek munkaviszonyban álló apjának jogot kell biztosítani a szülés utáni szülési szabadság le nem járt részének megfelelő időtartamú szabadság kivételére, a nemzeti jogalkotásnak vagy gyakorlatnak megfelelően, a gyermek gondozása céljából.

(3) A gyermek munkaviszonyban álló anyjának vagy munkaviszonyban álló apjának jogot kell biztosítani arra, hogy szülői szabadságra menjen a szülési szabadság lejártát követően.

(4) A nemzeti jogszabályokkal vagy bármely más, a nemzeti gyakorlatnak megfelelő módon kell meghatározni, hogy milyen időszakra adható szülői szabadság, mennyi időre, és milyen egyéb körülmények között, beleértve a szülői ellátás kifizetését és a szülői szabadság felhasználását és megosztását a munkaviszonyban álló szülők között.

(5) Ha a nemzeti jogszabály és gyakorlat lehetővé teszi az örökbefogadást, az örökbefogadó szülők számára is biztosítani kell az Egyezmény által felkínált védelmet, különös tekintettel a szabadságra, a ellátásokra és a foglalkoztatás védelmére.